

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 03 – ДПК

Днес, 08.04.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Член: Даниела Въткова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс с вх. № 04-01-74/26.03.2026 г. по описа на Сметната палата с предложение по отношение на корупционния риск, а именно:

По отношение на разпоредбите на чл. 278и, ал. 4, ал. 6, ал. 7, ал. 8 и ал. 10 от законопроекта, които са със следните текстове:

„чл. 278и, (4) Доставчик на услуги за криптоактиви, който не извърши или наруши правилата за извършване на процедурите за комплексна проверка по чл. 142я⁴ или чл. 142я⁵, се наказва с глоба - за физическите лица, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер на 150 евро за всеки ползвател или контролиращо лице, за които е извършено нарушение.“

„чл. 278и, (6) Доставчик на услуги за криптоактиви, който не изпълни задължението си по чл. 142я¹, ал. 4, се наказва с глоба - за физическите лица, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 300 до 1 500 евро.“

„чл. 278и, (7) Доставчик на услуги за криптоактиви, който допусне осъществяването на сделки от ползвател на криптоактиви в нарушение на чл. 142я⁸, ал. 1, се наказва с глоба - за физическите лица, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер на 150 евро за всеки ползвател, за когото е извършено нарушение.“

„чл. 278и, (8) Доставчик на услуги за криптоактиви, който не изпълни задължението си по чл. 143п¹, ал. 4, се наказва с глоба - за физическите лица, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер на 100 евро за всяко лице, което не е уведомено.“

„чл. 278и, (ал. 10) Ползвател на услуги за криптоактиви, който посочи неверни данни и обстоятелства в декларация по чл. 142яб, се наказва с глоба - за физическите лица, или имуществена санкция - за юридическите лица или едноличните търговци, в размер от 1000 до 3000 евро.“

При анализа на законопроекта се установи, че в посочените административнонаказателни разпоредби не е предвидена диференциация на паричния размер на глобата, съответно имуществената санкция, която ще се налага в зависимост от субекта. Такава диференциация е въведена в законопроекта в административнонаказателните разпоредби на ал. 1, ал. 2, ал. 5 и ал. 9 на същия член.

Липсата на разграничение е предпоставка на физически лица – нарушители да се определя наказание в рамките на законоустановения минимум или близо до него, а когато се касае за юридически лица – да се прилага размер, близък до горната граница. За да се избегне пораждането на подобна порочна практика, е необходимо в административнонаказателната част на проекта да се направи ясно разграничение между размерите на глобите за физически лица и имуществените санкции за юридически лица.

Неправилно и необосновано е да се установяват еднакви размери на глоби за физически лица и имуществени санкции за юридически лица и еднолични търговци. Отсъствието на диференциран размер на санкциите създава неравнопоставеност между физическите лица и юридическите лица и на практика ги ощетява, като създава условия за различно тълкуване и за неправилна квалификация на наказанието.

Законодателят прави ясно разграничение между глобата и имуществената санкция като правни институти, като характерът на двете санкции е стриктно уреден и разграничен в Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Глобата предполага субективния елемент от фактическия състав, а именно – вина, т.е. провинението може да бъде само от физическо лице (чл. 13 от ЗАНН), докато в чл. 83 от ЗАНН е т.нар. обективна, невиновна отговорност за еднолични търговци и юридически лица, на които може да бъде налагана само имуществена санкция като наказание за допуснато административно нарушение. В тази връзка, правилата, приложими към глобите, налагани на физически лица, не следва да се прилагат механично към имуществените санкции, налагани на юридически лица и еднолични търговци.

С диференциацията на наказанията съобразно вида на нарушителя ще се възпрепятстват неяснотите относно индивидуализацията на наказанията спрямо конкретния нарушител, а оттам и възможните прояви на противоправно поведение, включително и корупционно такова. В тази връзка ще се избегнат опасностите от различно тълкуване и неправилна квалификация

на наказанието, което от своя страна би благоприятствало появата на корупционни практики. Установеният пропуск в регламентацията може да доведе до опорочаване на санкционната дейност на административния орган.

Изложеното в пълна степен обосновава следното предложение, чрез което да се избегнат създаването на условия за прояви на корупция, административен произвол и порочни практики.

Предложение:

Да се прецизират разпоредбите на чл. 278и, ал. 4, ал. 6, ал. 7, ал. 8 и ал. 10 от законопроекта, като се предвиди ясно разграничение на паричните размери на глобата, която ще се налага на физически лица, съответно на имуществената санкция по отношение на юридически лица и еднолични търговци.

След обсъждане на становището, на основание чл. 20, ал. 5, т. 6, във вр. с чл. 69, т. 2, предл. първо и чл. 71, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за Сметната палата, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс с изх. № 91-00-126/26.03.2026 г. по описа на Министерство на финансите с предложение относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател:п..... /Димитър Главчев/

Заместник-председател:п..... /Маргарита Николова/

Член:п..... /Даниела Въткова-Милушева/

Член:п..... /Мария Илиева/